

DEDDF SAFLEOEDD CARAFANNAU A RHEOLI DATBLYGU 1960

ADRAN 5

SAFONAU MODEL 1989 - SAFLEOEDD CARAFANNAU GWYLIU

- I. Y mae Adran 5(6) o'r Ddeddf yn darparu y caiff y Gweinidog, o bryd i'w gilydd, bennu Safonau Model mewn perthynas â gweddlun, a darpariaeth cyfleusterau, gwasanaethau ac offer ar gyfer safleoedd carafannau neu fathau penodol o safleoedd carafannau; ac, wrth benderfynu pa fodau (os o gwbl) i'w cysylltu â thrwydded safle rhaid i'r awdurdod lleol gymryd i ystyriaeth unrhyw safonau a bennir ganddo.

Y mae Adran 7(1) yn darparu y caiff llys ynadon newid neu ddiddymu amod mewn apêl yn erbyn unrhyw amod ar drwydded safle, os yn fodlon (gan gymryd i ystyriaeth ymysg pethau eraill unrhyw safonau a nodir gan y Gweinidog dan Adran 5(6) fod amod yn afresymol o feichus.

Y mae Adran 24, sy'n awdurdodi awdurdodau lleol i ddarparu safleoedd carafannau, yn darparu, yn isadran (2) fod rhaid i'r awdurdod lleol, wrth ymarfer ei bwerau dan yr adran, gymryd i ystyriaeth unrhyw safonau a allasai'r Gweinidog fod wedi eu pennu dan Adran 5(6) o'r Ddeddf.

- II. Yn sgil ei bwerau dan Adran 5(6) o'r Ddeddf mae'r Gweinidog drwy hyn yn pennu'r safonau canlynol. Safonau Model ydynt; cynrychiolant y safonau a ddisgwylir yn arferol, fel mater o arferiad da, ar safleoedd a ddefnyddir yn rheolaidd gan garafannau preswyl neu wyliau.

Ni fwriedir iddynt gael eu harfer mewn perthynas â mathau eraill o safleoedd carafannau.

Dylid eu harfer gyda golwg ar amgylchiadau arbennig pob achos, gan gynnwys natur ffisegol y safle, unrhyw wasanaethau neu gyfleusterau sydd eisoes o fewn cyrraedd hwylus i'r safle ac amgylchiadau lleol eraill.

1.0 FFINIAU'R SAFLE

- 1.1 Dylai ffiniau'r safle gael eu marcio'n glir, er enghraifft â ffens neu wrychoedd.
- 1.2 Yn ychwanegol, dylai perchennog y safle roi cynllun ohoni i'r awdurdod lleol.
- 1.3 Argymhellir bod man 3 medr o led yn cael ei gadw'n glir o fewn y ffiniau.

2.0 DWYSEDD A LLE RHWNG CARAFANAU

- 2.1 Yn ddarostyngedig i'r amrywiadau canlynol, dylai'r pellter lleiaf rhwng carafanau wedi eu gwneud o alwminiwm neu ddefnyddiau eraill sydd â phriodoleddau tebyg o safbwynt adweithio i dân fod yn ddim llai â 5 metr rhwng unedau, 3.5 metr yn y corneli (gweler cynllun enghreifftiol Atodiad 1).
- 2.2 I rai o bren haenog neu ddeunydd tebyg ni ddylai fod yn llai na 6 metr.
- 2.3 Lle bo carafanau gwyliau yn gymysgedd o alwminiwm a phren haenog, dylai'r pellter fod yn 6 metr a lle bo cymysgedd o gartrefi preswyl parhaol a charafannau gwyliau dylai'r pellter eto fod yn 6 metr.
- 2.4 Y pwynt mesur ar gyfer cynteddau ac adlenni a.y.b. yn baneli allanol y garafán.
- 2.5 Gall cynteddau wthio allan 1m i'r 5 metr a dylent fod o'r math agored.
- 2.6 Lle defnyddir adlen, dylai'r pellter rhwng unrhyw ran o'r adlen a charafán gysylltiol fod yn ddim llai na 3 metr. Ni ddylent fod o'r math lle y neilltuir lle cysgu ynddynt ac ni ddylent wynebu ei gilydd na chyffwrdd â'i gilydd.
- 2.7 Gall bargod, pibell draen a ffenestr grom ymestyn i'r cyfwng 5 metr os yw'r pellter rhwng pennau eithaf y 2 uned gyfagos yn ddim llai na 4.5 metr.
- 2.8 Lle ceir rampiau ar gyfer yr anabl, feranda a grisiau yn ymestyn o'r uned, dylid cael 3.5m yn glir rhyngddynt (4.5m os ceir cymysgedd o garafannau) ac ni ddylai'r eitemau wynebu ei gilydd mewn unrhyw gyfwng.
- 2.9 Os caewyd amdanynt efallai y dylid eu hystyried fel rhan o'r uned ac, felly, ni ddylid eu gwthio i'r cyfwng 5m (neu 6m).
- 2.10 Dylid caniatáu garej, sied neu le storio gorchuddiedig rhwng unedau ond yn unig os yw'r gwneuthuriad yn anhylosg (gan gynnwys to anhylosg) a bod digon o le o gwmpas pob uned i ddianc tang tân.
- 2.11 Ni ddylai ffenestri adeiladau o'r fath wynebu'r uned o boptu iddynt.
- 2.12 Ni ddylid caniatáu cysgodfannau na rhodfeydd â tho iddynt o fewn 5 neu 6 metr ar unrhyw amgylchiad.
- 2.13 Ar gyfer ceir a chychod rhwng unedau, gweler rhif 27.

3.0 DWYSEDD

- 3.1 Dylai'r dwysedd fod yn gyson â safonau diogelwch ac anghenion iechyd a mwynderau.
- 3.2 Ni ddylai'r dwysedd fod yn rhagor na 60 carafán yr hectar, gan gyfrif hynny ar sail y lle y gellirei ddefnyddio gan garafannau yn hytrach na chyfanswm arwynebedd a safle (h.y. gan hepgor llynnoedd, ffyrdd, gwasanaethau cyhoeddus a lleoedd anaddas eraill i osod carafán).

4. FFYRDD, MYNEDFEYDD A LLWYBRAU

- 4.1 Dylid dylunio ffyrdd a llwybrau i ddarparu mynediad digonol ar gyfer cyfarpar tân. (Mae cyfarwyddyd manwl ar gylchoedd troi a.y.b. ar gael gan yr awdurdodau tân).
- 4.2 Dylid darparu ffordd o ddefnydd addas fel na fo'r un arhosfan carafan yn fwy na 50 metr o unrhyw ffordd.
- 4.3 Lle bo'r fynedfa i'r garafán ar draws tir a allasai fod yn anodd neu beryglus i'w groesi mewn tywydd gwlyb, dylai pob arhosfan gael ei chysylltu i lôn gerbyd â llwybr o wyneb caled.

- 4.4 Ni ddylai ffyrdd fod yn llai na 3.7 medr o led, neu 3 medr o led os ydynt yn ffurfio system draffig un ffordd wedi ei farcio'n glir.
- 4.5 Dylai mynedfeydd fod o leiaf 3.1 medr o led gydag isafswm o 3.7 medr clir o uchder.
- 4.6 Dylai llwybrau fod yn ddim llai na 0.75 medr o led.
- 4.7 Ni ddylai cebl uwchben ffordd fod yn is na 4.5 medr uwchben y ddaear.
- 4.8 Dylai'r ffyrdd fod wedi eu goleuo'n addas gan gymryd i ystyriaeth anghenion a nodweddion y safle.
- 4.9 Dylid sicrhau fod llwybrau ar gyfer cerbydau argyfwng yn glir bob amser.

5.0 AROSFANNAU CALED

- 5.1 Lle bo'n bosibl, dylai pob carafan sefyll ar arhosfan caled o ddeunydd addas a ddylai ymestyn dros yr holl arwynebedd a gymer y garafan a osodir arno a dylai ymestyn allan ddigon o fynedfa'r garafan i alluogi'r preswylwyr i fynd a dod yn ddiogel.
- 5.2 Gellir hepgor arosfannau caled os symudir y carafanau yn ystod y gaeaf, neu os ydynt wed eu lleoli ar dir sydd yn gadarn ac yn ddiogel mewn tywydd garw.

6.0 OFFER YMLADD TAN

6.1 Llecynnau Cyfarpar Tân

- 6.2 Dylai'r rhain gael eu sefydlu
 - a. fel na fo unrhyw garafan neu adeilad ar y safle ymhellach na 30 medr oddi wrth lecyn cyfarpar tân.
 - b. Dylid eu gosod mewn fframwaith â all wrthsefyll unrhyw dywydd,
 - c. sydd o fewn cyrraedd hwylus ac
 - d. sydd wedi ei ddynodi'n amlwg fel "LLECYN CYFARPAR TAN", yn cydymffurfio gyda'r Rheoliadau Arwyddion a Arwyddai Iechyd a Diogelwch 1996 neu BS 5499.

7.0 Cyfarpar Ymladd Tân

- 7.1 Lle y darperir pibellau dwr ar stand a lle bod cyflenwad dwr o ddigon o bwysedd i chwistrellu dŵr o tua 5 medr o geg y bibell, dylid lleoli'r pibellau dŵr hynny ar bob lecyn tân.
- 7.2 Dylid hefyd gael rôl yn cydymffurfio â Safon Prydain 5306 Rhan 1, gyda phibell ddwr o ddim llai na 30 medr o hyd, y gellir ei chysylltu â thap dwr (buasai un sgrwio yn well) a chyflenwad dwr o ddigon o bwysedd a chwistrell a reolir â llaw yn un pen iddi.
- 7.3 Dylid gosod y pibellau mewn bocs coch wedi ei ddynodi â "RÎL PIBELL DDWR", yn cydymffurfio gyda'r Rheoliadau Arwyddion a Arwyddai Iechyd a Diogelwch 1996 neu BS 5499.
- 7.4 Lle nad oes pibenni dwr a stand na chyflenwad dwr o wasgedd digonol ar gael, dylid gosod pibenni dwr rhag tân o fewn 100 medr i bob arhosfan carafan.
- 7.5 Dylai'r pibenni dwr gydymffurfio â Safon Prydain 750.
- 7.6 Ni ddylid rhwystro mynedfa at y pibenni dwr a'r cyflenwadau dwr eraill.

7.7 Lle nad oes pibenni dwr a stand na chyflenwad dwr o wasgedd digonol ar gael, dylid gosod pibenni dwr rhag tân un ai ddiffoddyddion dwr (2 x 9 litr) neu danc dwr o faint 500 litr gyda chaead â cholfachau, 2 bwced ac 1 pwmp dwr neu bwmp bwced.

8.0 Rhybudd Tân

8.1 Dylid darparu dull i rybuddio rhag tân ymhob llecyn cyfarpar tân.

8.2 Gall hyn fod trwy gyfrwng larwm llaw e.e.

- a. triongl metel a thrawr,
- b. cloch neu
- c. seiren law.

8.3 Am system addas dylid ymgynghori â'r awdurdod tân.

9.0 Gofalaeth

9.1 Dylai person cymwys osod, profi a sicrhau fod yr holl gyfarpar ymladd tân yn barod i'w ddefnyddio ac ar gael i'w archwilio gan neu dros yr awdurdod trwyddedu.

9.2 Dylid cadw llyfr log i gofnodi pob prawf neu weithrediad.

9.3 Dylid diogelu'n briodol bob offer sy'n agored i ddifrod gan rew.

10.0 Arwyddion Tân

10.1 Ymhob llecyn cyfarpar tân dylid arddangos rhybudd pa fodd i weithredu pe ceid tân ynghyd â lleoliad y ffôn agosaf.

Dylai'r rhybudd gynnwys y manylion isod:-

"Os canfyddwch dân

- i. Sicrhewch fod pawb yn ymadael â'r garafan neu'r adeilad sydd ar dân
- ii. Canwch y larwm
- iii. Galwch ar y Frigâd Dân (**mae'r ffôn agosaf yn**)
- iv. Diffoddwch y tân gan ddefnyddio'r offer tân a ddarparwyd, os yw'n ddiogel i wneud hynny.

10.2 Mae o fudd i bawb sy'n aros ar y safle hwn i fod yn gyfarwydd â'r arfer uchod a sut i ddefnyddio'r larwm a'r cyfarpar tân".

11.0 Peryglon Tân

11.1 Dylid torri glaswellt a thyfiant yn fynych lle bo angen rhag iddo fod yn gyfrwng i dân ledi i garafannau, adeiladau a sefydliadau ar y safle.

11.2 Dylid symud ymaith unrhyw doriadau o'r fath o gyrraedd y carafanau.

11.3 Di ddylid defnyddio'r cyfwng o dan y carafanau neu rhyngddynt ar gyfer storio defnyddiau hylog.

12.0 Ffôn

12.1 Dylid sicrhau fod ffôn y gellid cyrraedd ati ar frys i gysylltu â'r gwasanaethau argyfwng.

12.2 Dylai rhybudd wrth y ffôn gynnwys cyfeiriad y safle.

13.0 STORIO NWWY HYLIF PETROLIWM (NHP)

- 13.1 Dylai'r trefniadau ar gyfer cadw nwy hylif petroliwm (NHP) gydymffurfio â Llyfryn Cyfarwyddyd HSG 34 "Cadw NHP mewn Man Sefydlog" neu le y cyflenwir NHP o silindrau, rhaid cydymffurfio â Nodyn Cyfarwyddyd CS4 "Cadw NHP mewn Silindrau a Chynwysyddion Tebyg", fel y bo'n addas.
- 13.2 Lle y ceir cyflenwadau mesuredig o danc storio cyffredin NHP, yna mae Nodyn Cyfarwyddyd CS11 "Y Storio a'r Defnydd o NHP ar Ystadau â Mesurydd" yn rhoi cyfarwyddyd pellach. Yn yr achos hwn a lle bo cyflenwad o brif bibell Nwy Prydain ar gael, yna gall Rheoliadau Diogelwch Nwy (Gosod a Defnydd) 1994 a Deddf Llinellau Pibell 1962 fel y diwygiwyd.
- 13.3 Ni ddylai poteli nwy neu silindrau sydd yn y golwg fod o fewn y ffin sy'n gwahanu uned gyfagos.
- 13.4 Dylai sefydliadau NHP gydymffurfio â Safon Prydain 5482 "Y Gofynion Cydnabyddedig parthed gosodiadau llosgi nwyon biwtân a phropan, Rhan 2: Gosodiadau 1977 mewn carafanau ac anheddau nad ydynt yn barhaol".
- 13.5 Ar gyfer cyflenwad prif bibell nwy, bydd Rheoliadau 1994 yn berthnasol ar gyfer gosod unrhyw bibell(au) gwasanaethu i lawr afon yn cyflenwi unrhyw brif fesurydd(ion) ac mae'r pibellau gwasanaethu hynny yn ddarostyngedig i'r Rheoliadau Diogelwch Nwy 1972 (fel y diwygiwyd).
- 13.6 Mewn achosion pan fo perchennog y safle yn cyflenwi nwy i garafannau ar y safle, gallasai fod angen awdurdod i wneud hynny gan OFGAS dan Ddeddf Nwy 1986.

14.0 GOSODIADAU TRYDAN

- 14.1 Dylai safleoedd ddarparu cyflenwad trydan digonol ymhob agwedd i gyrraedd holl ofynion rhesymol y carafanau a leolir arnynt.
- 14.2 Ac eithrio gweithiau a chylchedau'r (circuits) Bwrdd Trydan sy'n ddarostyngedig i reoliadau a wnaethpwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dan adran 16 o'r Ddeddf Ynni 1983, Deddf Trydan 1989, dylid gosod, profi a chynnal y gosodiadau trydan yn unol â gofynion Rheoliadau Sefydliad y Peirianwyr Trydanol (SPT) ar gyfer Gosodiadau Trydan mewn grym ar y pryd, a lle bo'n briodol, i safon y gellir ei derbyn i bwrpas y Rheoliadau Trydan (Llinellau Uwchddaeur) 1988, Offerynnau Statudol 1988 Rhif 1057 (fel y diwygiwyd 1994) neu unrhyw ddiwygiadau pellach.
- 15.3 Ni ddylid gwneud unrhyw waith ar osodiadau trydan ac offer trydan ond gan bersonau cymwys megis asiant penodedig y gwneuthurwr, trydanwr proffesiynol, aelod o Gymdeithas y Contractwyr Trydanol, contractwr cymeradwy gan Gyngor Arolygu Cenedlaethol y Contractwyr Gosod Trydan, neu berson cymwys yn gweithio dros un o'r uchod.
- 14.4 Dylid archwilio'r gosodiadau yn rheolaidd: o dan Reoliadau Gwifrau'r SPT, bob blwyddyn neu gyfnodau hwy (ddim rhagor na 3 blynedd) fel y ystyrir yn addas ymhob achos.
- 14.5 Pan archwiliwr gosodiad dylid ei feirniadu o safbwynt y rheoliadau cyfredol.
- 14.6 Dylai'r arolygwr, o fewn 1 mis i archwiliad o'r fath, roi tystysgrif archwiliad yn y ffurf a nodir yn Rheoliadau Gwifrau'r SPT, a dylai rheolwr y safle ei gadw a'i arddangos gan ychwanegu ato neu ei newid a thystysgrifau dilynol - gyda thrwydded y safle.
- 14.7 Dylai cost yr archwiliad gael ei gwrdd gan weithredwr y safle neu ddeilydd y drwydded.
- 14.8 Os dengys archwiliad nad yw gosodiad bellach yn cydymffurfio â'r rheoliadau a fodolai pan osodwyd ef gyntaf, dylid cywiro unrhyw ddiffygion.

- 14.9 Dylai unrhyw brif newidiadau ac estyniadau i osodiad a holl rannau'r un gwreiddiol yr effeithir arnynt gan y newidiadau a'r estyniadau hynny gydymffurfio ar fersiwn diweddaraf o Reoliadau Gwifrau'r SPT.
- 14.10 Os oes llinellau trydan uwchddae'r ar y safle, dylid arddangos rhybuddion addas wrth fynedfa'r safle ac ar y canllawiau sydd i'r llinellau hynny.
- 14.11 Lle bo'n briodol, dylid tynnu sylw arbennig ar y perygl i hwylybrenni iotiau neu gychod dingi gyffwrdd a'r llinell.

15.0 CYFLENWAD DWR

- 15.1 Dylid sicrhau cyflenwad dŵr ymhob safle yn unol ag Is-ddeddfau Dwr a'r Safonau statudol parthed ei ansawdd.

16.0 TRAENIAD, GLENDID A CHYFLEUSTERAU YMOLCHI

- 16.1 Dylid gwneud darpariaeth ar gyfer carthffosiaeth, naill ai drwy gysylltu carthffos gyhoeddus neu drwy arllwys y carthion i danc trin neu garthbwl priodol a gymeradwywyd gan yr awdurdod lleol.
- 16.2 Dylid darparu arllwysfan bwrpasol ar gyfer carthion y toiledau cemegol, gyda chyflenwad digonol o ddwr i lanhau'r cynwysyddion.
- 16.3 Ar gyfer carafanau heb gyflenwad dwr neu doiledau, dylid darparu blociau toiled cyfunol a chyflenwad digonol o ddwr ar o leiaf y graddfeydd canlynol:-
- Dynion: 1 Closed Dŵr ac 1 cafn i bob 15 carafan
 - Merched: 2 Closed Dŵr i bob 15 carafan
 - 1 basn ymolchi ar gyfer pob Closed Dwr neu grwp o Glosedau Dwr
 - 1 gawod neu faddon yr un (â dwr poeth ac oer) ar gyfer dynion a merched i bob 20 carafan

- 16.4 Dylid lleoli'r blociau toiled mewn lle cyfleus fel y gall pob defnyddiwr ar y safle fynd atynt yn hwylus trwy gyfrwng ffordd neu lwybr.

17.0 CAEL GWARED ÂG YSBWRIEL

- 17.1 Dylai pob arhosfan carafan gael nifer digonol o finiau ysbwriel anhylosg naill ai a chaead sy'n cau'n dynn neu fagiau plastig.
- 17.2 Dylid gwneud trefniadau i gael gwagio'r biniau yn rheolaidd.
- 17.3 Lle darperir biniau ar gyfer y safle'n gyffredinol dylai'r rhain fod o wneuthuriad tebyg ac wedi eu lleoli o fewn storfa ysbwriel pwrpasol.

18.0 PARCIO

- 18.1 Un car yn unig a gaiff barcio rhwng carafanau cyfagos ar yr amod na fydd yn rhwystro mynedfa i ddrws y garafan.
- 18.2 Dylid darparu lleoedd parcio wedi eu harwynebu'n addas i gyrraedd gofynion ychwanegol y defnyddwyr a'u hymwelwyr.
- 18.3 Ni ddylid parcio cychod plastig neu bren rhwng unedau.

19.0 LLE CHWARAE

- 19.1 Lle bo plant yn aros ar y safle, dylid neilltuo llecyn oddeutu un rhan o ddeg o gyfanswm yr arwynebedd ar gyfer chwaraeon plant ac/neu i amcanion adloniadol eraill.
- 19.2 Bydd y ddarpariaeth hon fel arfer yn angenrheidiol oherwydd y lle cyfyngedig o gwmpas y carafannau, ond gellir ei hepgor pan fo cyfleusterau hamdden gyhoeddus o fewn cyrraedd.

20.0 RHYBUDDION

- 20.1 Dylid arddangos arwydd addas mewn lle amlwg wrth fynedfa'r safle yn nodi enw'r safle.
- 20.2 Dylid arddangos copi o'r drwydded a'i hamodau mewn lle amlwg ar y safle.
- 20.3 Dylid arddangos rhybuddion a chynllun ar y safle yn dangos pa fodd i weithredu pe byddai argyfwng.
- Dylent ddangos lle y gellir:
- a. cysylltu â'r heddlu,
 - b. y frigâd dan,
 - c. ambiwlans a
 - d. meddygon lleol,
 - e. ynghyd â lleoliad y blwch ffon gyhoeddus agosaf.
- 20.4 Dylai'r rhybudd hefyd roddi enw a lleoliad / Rhif ffôn y trwyddedai neu ei gynrychiolydd awdurdodedig.
- 20.5 Ar safleoedd sy'n dueddol i gael llifogydd, dylid arddangos rhybuddion sy'n rhoi cyfarwyddyd am y system rybudd rhag llifogydd.
- 20.6 Dylid diogelu pob rhybudd rhag y tywydd a'i arddangos os yn bosibl allan o lygad yr haul, ac o ddewis mewn mannau wedi eu goleuo a golau artiffisial.

APPENDIX 1
Holiday caravan layouts

